

Nr 188

Av herr Åkesson och herr Johansson, Anders, *angående ogiltigförklaring av valförrättning på grund av oriktig sigillering.*

Enligt kommunala vallagen § 34 skall valprotokoll jämte de omslag av särskild beskaffenhet i vilka valsedlarna inlägges, förutom stadgade anteckningar om antal sedlar, valdistrikt m. m., även förses med minst två av de närvarandes sigill.

Om valprotokoll och omslag inkommer till den myndighet som har att verkställa den slutliga sammanräkningen utan att sigilleringen utförts på ovan beskrivet sätt, kan valet förklaras ogiltigt och omval utlysas.

Felaktig sigillering torde i själva verket vara en mycket vanlig anledning till röstkasserung, ej sällan med omval som följd. Sålunda kasserades vid landstingsvalet 1954 ca 4 000 röster och vid det samtidigt förrättade kommunalvalet ett hundratal röster. Vid de båda valen 1958 torde i det närmaste ett par tusen röster ha blivit kasserade till följd av oriktig sigillering.

Det är givetvis av oerhörd stor vikt, att varje åtgärd, som är ägnad att trygga ett korrekt förfarande vid allmänna val, vidtages. Samtidigt bör man emellertid eftersträva att i aktuella fall undanröja bestämmelser som, ehuru tillkomna i detta syfte, genom sin utformning ändå inte tjänar avsett ändamål.

Enligt min mening innebär de här omnämnda föreskrifterna beträffande sigilleringsförfarandet en sådan bestämmelse.

Det är givetvis viktigt, att upprättat valprotokoll och iläggningen av valsedlarna i därför avsedda omslag på ett betryggande sätt blir bekräftat av dem som deltagit i förrättningen. Därigenom elimineras riskerna för att eventuella efter valförrättningens slut gjorda ändringar inte upptäcker hos sammanräkningsmyndigheten. Denna sigillering har emellertid ingalunda den utslagsgivande roll härvidlag, som den enligt praxis tillmätts vid röstkasserungar.

I och för sig innebär det inte någon större olägenhet att förse protokoll och omslag med sigill på föreskrivet sätt. Då det emellertid har visat sig, att många val blivit ogiltigförklarade, endast därför att vederbörande valförrättare av misstag endast försett sina försändelser med ett sigill eller begått annat liknande »sigilleringsfel», vilka på intet sätt påverkat röstsammanräkningen, skulle vi vilja föreslå, att den myndighet som har att förrätta den slutliga sammanräkningen i dessa fall, innan den förklarar valet ogiltigt,

förvissas sig om huruvida valet, bortsett från dessa rent formella brister, genomförts enligt gällande författningar.

Om det därvid efter noggrann kontroll framkommer, att den i protokollet angivna röstfördelningen och deltagarfrekvensen stämmer med antalet sända valsedlar samt att valet i övrigt utförts med iakttagande av gällande bestämmelser, bör valet, trots den felaktiga sigilleringen, kunna giltigförklaras.

Dock bör vid fall av besvär med anledning av sådant val särskild hänsyn tagas till att valförrättarna genom en oriktig sigillering faktiskt begått ett fel.

Med hänvisning till det sålunda anförda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära, att frågan om ogiltigförklaring av valförrättning på grund av oriktig sigillering hänskjutes till 1955 års valutredning samt att förslag till ändring i ovan antydd riktning förelägges riksdagen.

Stockholm den 27 januari 1959

Sten Akesson

And. E. Johansson

Nr 189

Av herr Hanson, Per-Olof, *angående ändrad sista dag för val av justitie- och militieombudsmän.*

(Lika lydande med motion nr 242 i Andra kammaren)

Stockholm den 27 januari 1959

Per-Olof Hanson